

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi toimeentulotuen tarpeellisen suuruisten asumismenojen määrästä annetun asetuksen (2 § ja liite) muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Porin kaupungilta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi toimeentulotuen tarpeellisen suuruisten asumismenojen määrästä annetun asetuksen 2 §:n ja liitteen muuttamisesta.

Toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 7 a §:n 2 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:ää ja liitettä ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotuksen mukaan Kansaneläkelaitos tekisi sosiaali- ja terveysministeriölle esityksen asetuksen liitteessä säädettyjen asumismenojen rajojen tarkistamiseksi vuosittain viimeistään 15 päivänä helmikuuta sekä tarvittaessa muulloinkin. Asetuksen liitteessä säädettäisiin perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaisista enimmäismääristä vuodelle 2027. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.12.2026.

Porin kaupunki pitää asetuksen 2 §:ään ehdotettua muutosta perusteltuna ja kannatettavana. Määräajan aikaistaminen edistää asumismenojen rajojen oikea-aikaista valmistelua ja vahvistamista sekä parantaa tuensaajien mahdollisuuksia varautua muutoksiin.

Asetuksen liitteessä säädettyjen kuntakohtaisten asumismenojen rajojen osalta Porin kaupunki toteaa, että Porin osalta rajat pysyvät ennallaan lukuun ottamatta neljän hengen perhekoon rajaa, johon esitetään 28 euron korotusta. Porin kaupunki pitää tätä muutosta myönteisenä. Samanaikaisesti Porin kaupunki katsoo, että Porille määritellyt asumismenojen rajat eivät kaikilta osin ole riittäviä, ja niitä tulisi tarkistaa ylöspäin erityisesti yhden hengen kotitalouksien osalta.

Porin vuokra-asuntomarkkinoille on ominaista kerrostalovaltaisuus sekä pienasuntojen kysynnän ja tarjonnan epätasapaino. Yksin asuvat muodostavat merkittävän osan asunnonhakijoista, ja erityisesti yksiöiden sekä pienten kaksioiden saatavuus on rajallinen. Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen keskeinen tarjoaja on Porin YH-Asunnot Oy, jonka asuntokannassa pienasuntojen kysyntä on jatkuvasti suurta ja vaihtuvuus vähäistä.

Tilastollinen tarkastelu ei kaikilta osin kuvaa asuntojen tosiasiallista saavutettavuutta toimeentulotuen saajille. Osalla hakijoista on esimerkiksi maksuhäiriömerkintöjä tai muita asumisen järjestämistä vaikeuttavia tekijöitä, mikä rajoittaa pääsyä vapaarahoitteisille

vuokramarkkinoille. Tällöin julkisesti tuettu vuokra-asuntokanta muodostuu usein ainoaksi realistiseksi vaihtoehdoksi, ja myös sen saatavuus on rajallinen.

Liian mataliksi asetetut asumismenojen rajat voivat johtaa tilanteeseen, jossa tuensaajilla ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia löytää raja-arvojen mukaista asuntoa. Tämä lisää muutto-ohjauksen tarvetta, pidentää asunnonhakuprosesseja sekä heikentää asumisen jatkuvuutta.

Porin kaupunki korostaa, että kuntakohtaisten asumismenojen rajojen tulee perustua ajantasaiseen tietoon vuokratasosta ja sen kehityksestä, huomioida paikallisten asuntomarkkinoiden rakenne sekä vastata asuntojen tosiasiallista saatavuutta toimeentulotuen saajille.

Yhteenvetona Porin kaupunki toteaa seuraavaa:

- Kaupunki kannattaa asetuksen 2 §:ään esitettyä muutosta.
- Neljän hengen talouksien asumismenorajan korotusta pidetään myönteisenä.
- Kuntakohtaisia asumismenojen rajoja tulee kuitenkin tarkistaa kokonaisuutena siten, että ne vastaavat paremmin paikallista vuokratasoa ja asuntojen tosiasiallista saatavuutta.
- Erityisesti pienasuntojen rajallinen saatavuus on otettava huomioon raja-arvoja määritettäessä.

Porin kaupunki pitää tärkeänä, että asumismenojen rajoja kehitetään siten, että ne turvaavat toimeentulotuen saajille tosiasialliset mahdollisuudet järjestää asumisensa tarkoituksenmukaisella tavalla.